

Verzorgd oud

Ouderen blijven langer zelfstandig wonen, het aantal plaatsen in verzorgingshuizen neemt af. Verbleef in 1990 bijna zeven procent van de 65-plussers in een verzorgingshuis, in 2001 is dit iets minder dan vijf procent. Steeds minder tehuisouderen zijn in staat om zichzelf te redden.

Er zijn in 2001 1 366 verzorgingshuizen met een totale capaciteit van 112,4 duizend bedden. Hierin wonen ongeveer 103,5 duizend bewoners, van wie nog geen 0,5 procent jonger is dan 65 jaar. De verpleeghuizen beschikken over ruim 57,3 duizend bedden, verdeeld over 330 verpleeghuizen. Circa 93 procent van de capaciteit van verpleeghuizen komt ten goede aan ouderen. Een alternatief voor hulpbehoevende ouderen vormen allerlei beschermende woonvormen. Eind jaren negentig woonden ongeveer 122 duizend ouderen in woonzorgcomplexen, hofwoningen, aanleunwoningen en steunpuntwoningen.

Verpleging en zorg

Verzorgingshuizen en verpleeghuizen zijn de belangrijkste intramurale voorzieningen voor ouderen. Een verzorgingshuis is een voorziening voor ouderen die niet meer zelfstandig kunnen wonen omdat zij (veel) hulp nodig hebben in het dagelijks leven. Zij krijgen er gehele of gedeeltelijke verzorging, al dan niet in combinatie met verpleging en begeleiding. Veel verzorgingshuizen bieden ook diensten aan wijkbewoners, zoals maaltijden, dagopvang of tijdelijke opname.

Het verpleeghuis is een instelling waar verpleegkundige hulp, medische hulp en (para-)medische hulp geboden wordt aan mensen die thuis of in het verzorgingshuis niet meer voldoende kunnen worden geholpen. Veel verpleeghuizen bieden ook dagbehandeling aan cliënten die elders wonen.

Service

Tehuizen bieden de laatste jaren steeds meer zorg buiten hun muren. Zo zetten verpleeghuizen een deel van hun budget in voor ouderen met een verpleeghuisindicatie die in verzorgingshuizen verblijven. Verzorgingshuizen leveren op hun beurt extramurale zorg aan ouderen die in de wijk wonen en aan ouderen in woonzorgcomplexen of aanleunwoningen. Ongeveer een kwart van de mensen die diensten ontvangen van het verpleeg- of verzorgingshuis, woont buiten de muren van deze zorginstellingen. Naast de tehuizen zijn er ook andere beschermende woonvormen. Over het algemeen gaat het hierbij om complexen van zelf-

standige woningen, elk met een eigen voordeur en adres, aan wie in ieder geval een bepaalde vorm van service zoals een sociale alarmering of een maaltijdvoorziening wordt geboden. Hierbij kan men denken aan woonzorgcomplexen of aanleunwoningen.

Zelfstandig wonen

Het overheidsbeleid is er sinds eind jaren tachtig op gericht om ouderen steeds langer zelfstandig te laten wonen. Dit heeft geleid tot een reductie van het aantal plaatsen in verzorgingshuizen. Verbleef in 1990 bijna zeven procent van de 65-plussers in een verzorgingshuis, in 2001 is dit iets minder dan vijf procent. Het aandeel ouderen in een verpleeghuis is sinds begin jaren negentig redelijk constant en is nu bijna 2,5 procent.

Overbruggingszorg

De intramurale ouderenzorg kent wachtlijsten. Eind 2001 stonden er ruim 36 duizend mensen op de wachtlijst voor een verzorgingshuis, 11 duizend mensen wachten voor een plaats in een verpleeghuis. Het grootste deel staat langer dan drie maanden op de wachtlijst. De meerderheid van de wachtenden krijgt overbruggingszorg, bijvoorbeeld in de vorm van thuiszorg.

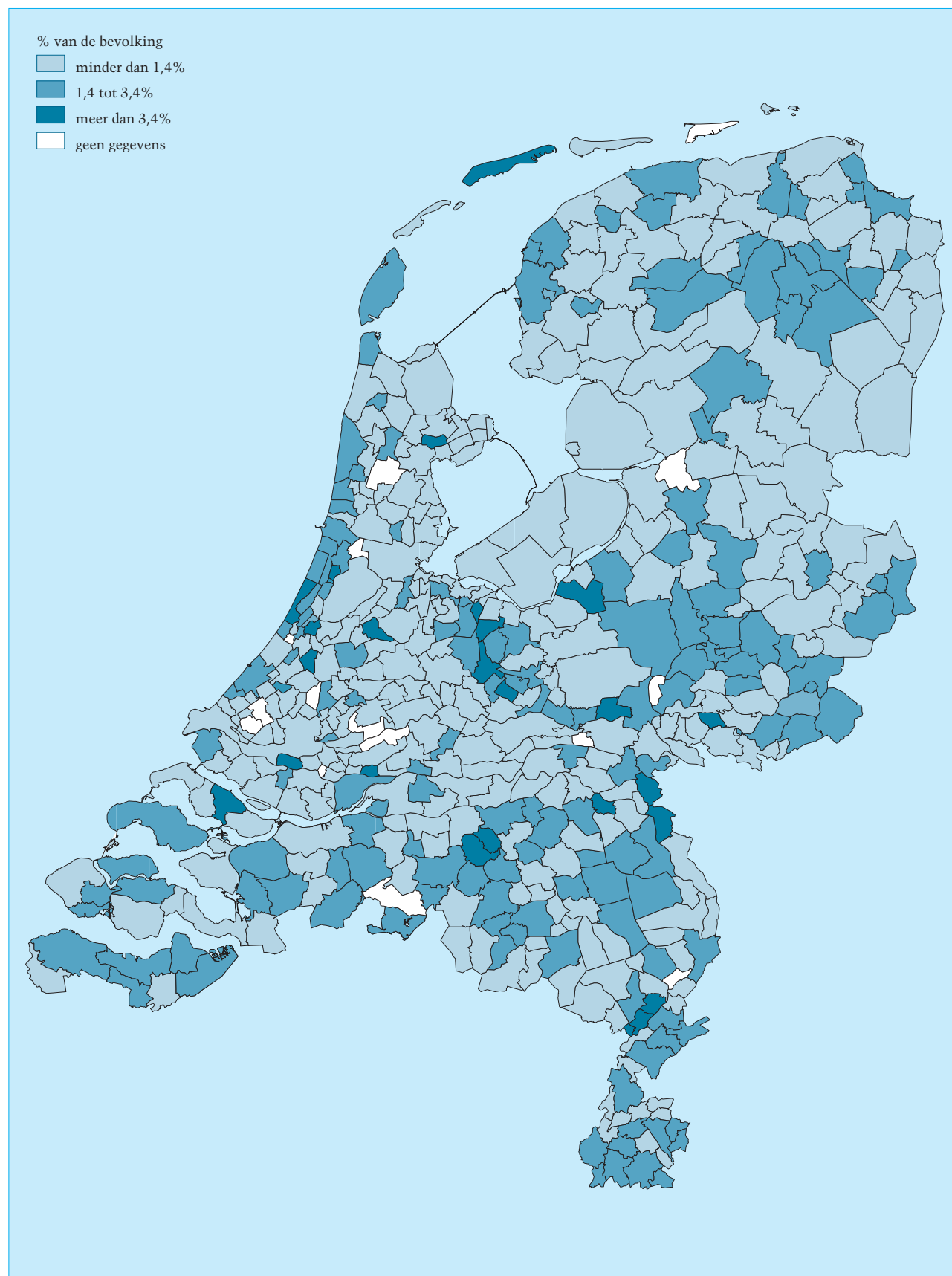
Zelfredzaam

De tehuispopulatie bestaat vooral uit 75-plussers. Ruim 80 duizend ouderen die in een verzorgings- of verpleeghuis wonen zijn zelfs 85 jaar of ouder. Doordat steeds meer ouderen langer thuis wonen is de samenstelling van de bewoners van verpleeg- en verzorgingshuizen veranderd. Zo zijn de bewoners gemiddeld veel hulpbehoevender geworden. Waren in 1970 circa twee van de drie bewoners redelijk goed in staat zichzelf te redden, inmiddels is nog een op elke drie ouderen zelfredzaam. ◀

*Mirjam de Klerk en Alice de Boer
(Sociaal en Cultureel Planbureau)*

M.M.Y. de Klerk, *Rapportage ouderen 2001*. SCP (Rijswijk 2002)

Tehuisouderen, 1 januari 2001

Actueel